

Ålesund kommune
Postboks 1521
6025 Ålesund

09.11.2020

postmottak@alesund.kommune.no

Innspel til høring, - framlegg til samfunnsdelen av kommuneplan, Ålesund kommune

Vi viser til at formannskapet i møte av 22.9.2020 gjorde vedtak om å leggja nevnte plan ut til offentleg høring.

Dei mål og strategiar som blir vedtatt gjennom samfunnsdelen av kommuneplanen skal leggjast til grunn for anna planlegging i kommunen. Den vil vera styrande for arbeidet med andre kommunale planar, fagutgreiingar, økonomiplan, budsjett og planar for dei ulike verksemdene i kommunen, inkludert arealdelen av kommuneplanen. På same tid skal samfunnsdelen av kommuneplanen vera i samsvar med nasjonale og regionale krav, mål og forventningar som angår kommunen.

Vi viser også til våre tidlegare innspel til Planprogram og Samordna klima, areal og transportplan for Ålesund.

Våre innspel

1)Vi oppfattar framlegget som bra på ein del punkt og som mangelfullt på nokre punkt. Den beskrivande og grunnleggjande delen med omtale av formål og bakgrunn synest å vera bra, men ber litt preg av å vera instrumentell. Med det meiner vi at omtalen ikkje fangar godt nok opp i seg dei karakterendringar som har skjedd med kommunen etter kommunesamanslåinga.

2)Vi saknar meir klare føringar for oppfølging av dei målsetjingar som blir skissert. Dette vil i neste omgang kunne føra til at kommuneplanens samfunnsdel ikkje blir eit godt nok styringsverktøy for utviklinga i kommunen.

3)Vi meiner at planen er for uklar i forhold til korleis ein vil løysa konflikta mellom berekraftig miljø og vekstkraftig samfunn. Konkret må vi peika på arealutfordringane i pressområda. Vi saknar at framlegget til plan legg til rette for ei sterkare styring av arealbruken.

4)Vi synest at planen tek for lite tak i at Ålesund etter kommunesamanslåinga etter vår målestokk er blitt ein stor landbrukskommune, med stor matproduksjon og stort behov for dyrka og dyrkbart areal. Samfunnsdelen av kommuneplanen må innehalda klare føringar på at

dyrka og dyrkbart areal skal takst vare på for matproduksjon også for framtida. Eksisterande dyrka jorda må takast vare på, det bør nydyrkast meir jord, jordbruksarealet må aukast og det må sikrast at det blir produsert mat på ein god måte. Dette er dei beste tiltaka for å sikra at Ålesund også for framtida skal vera ein av dei største landbrukskommunane langs kysten.

5)Vi meiner at planen i for liten grad legg til rette for å drøfta verkemidlar for å få til ei optimalisert og berekraftig arealforvaltning i lys av dei utfordringar vi har knytt til klima, matproduksjon og levande lokalsamfunn.

6)Gjennom KOSTRA (Statistisk Sentralbyrå) sin statistikk kjem det fram at det i nye Ålesund kommune samla er omdisponert ca 150 daa dyrka jord i perioden 2015 – 2019. Til samanlikning var omdisponeringa av dyrka jord i 2019 samla for heile Møre og Romsdal ca 140 daa. Dette kan ikkje halda fram. Samfunnsdelen av kommuneplanen må leggja klare føringar for å stoppa dette.

6)Statistikk frå Statens Landbruksforvaltning (basert på søknader om produksjonstilskot) viser at jordbruksareal i drift i dagens Ålesund kommune er redusert med ca 60 daa i perioden 2015 – 2019. Den nye samfunnsdelen av kommuneplanen må leggja klare føringar for at tilsvarande reduksjon ikkje må skje vidare framover, i samsvar med FN's berekraftmål.

7)Med utgangspunkt i statistikk nevnt i pkt 6) ser vi også at det er stor individuell skilnad i jordbruksareal i drift mellom dei tidlegare kommunane som i dag utgjer Ålesund kommune. Samfunnsdelen av kommuneplanen må leggja opp til at årsak og verknad blir analysert og å få på plass ein arealbruksplan som tek opp i seg berekraftmål inkludert klimamål og behovet for lokal matproduksjon.

Litt om grunnlaget for våre innspel

1)Regionalt jordvernmål

Vi erfarer at det ofte blir tatt for lett på utfordringa som ligg i å unngå nedbygging av dyrka og dyrkbart areal. Nedbygging av areal er langt på veg ein irreversibel prosess og ei stor utfordring både internasjonalt, nasjonalt og lokalt. I 2015 vedtok Stortinget *nasjonal jordvernstrategi*, der målsetjinga er at det ikkje skal omdisponerast meir enn 4000 da pr år på landsplan. Fylkestinget i Møre og Romsdal vedtok i 2017 *Landbruksmeldinga for Møre og Romsdal 2017 – 2021*, der det heiter at Møre og Romsdal som minstemål må ta sin relative andel av dette, med ca 200 da pr år.

2)Nasjonal jordvernstrategi

Vi viser til brev frå landbruks- og matministeren til kommunane av 1.10.2018.

Her blir det m.a. vist til *revidert nasjonal jordvernstrategi*, der målet er at omdisponeringa av dyrka jord må ytterlegare reduserast. Vidare heiter det m.a. at *landbrukets arealressursar generelt må sikrast* og at det må gjerast konkrete vurderingar i forhold til jordvern i kvar reguleringssak. Det må m.a. gjerast vurderingar i forhold til verdi, konsekvensar og overordna planar.

3) Ingen automatikk i utviding av eksisterande utbygd areal

Fleire stader er det klar konflikt mellom jordvern og andre samfunnsomsyn, t.d. bustadføre mål. Vi vil i denne samanhengen peika på at det ikkje må vera automatikk i at eksisterande bustadareal skal kunne utvidast. Vi vil særleg peika på at ein del eksisterande bustadområde ikkje burde ha blitt utbygd. Då vil det vera heilt feil å halda fram med denne utbygginga. Det er

viktig å vurderer langsiktige og indirekte verknader for arealbruk og klima dersom det vert opna for utbygging.

4)Matjord er verna

Gjennom Jordlova, og ikkje minst i dagens diskusjon om miljø og klima, vert det lagt stor vekt på at dyrka og dyrkbart areal er ein ressurs for matproduksjon og miljø for framtidige generasjonar. I den lokale diskusjonen om arealbruk vert det imidlertid ofte trekt fram argument som t.d. at jord ikkje blir hausta eller at situasjonen til dei som eig jorda tilseier at jorda bør kunne takast i bruk til andre formål. Til dette må vi klart understreka at matjord er verna og skal vera ein mat- og klimaressurs for framtidige generasjonar. Eigarforhold og personleg situasjon skal ikkje takast i betraktning i planleggingsprosessar.

Med helsing

JORDVERN MØRE OG ROMSDAL

Kolbjørn Gaustad

Atle Frantzen